

Nordfraschlönj aw frisch

Blick ins Buch

Freesebök döör de tide

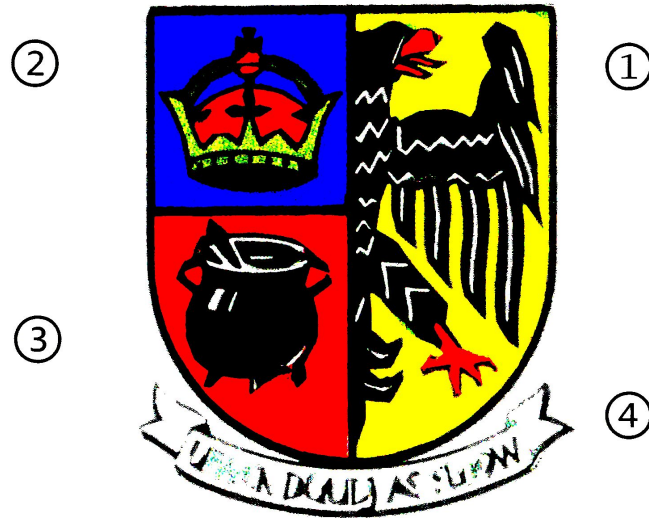
histoori · kultuur · loonschap

Nordfriisk Instituut

Wat deerönj stoont

En uurd forüt	7
1. Nordfraschlönj än sin noome	9
„Kike än Kake“, Albrecht Johannsen	14
2. Nordfraschlönj än e krastenluuwe	17
„En koraal“, Lorenz Lorenzen	20
3. Nordfraschlönj än sin sooge än tääle	25
„E spök aw Jeewershåli“, Marie Tångeberg/Theodor Storm	28
Dåt nordfrasch woopen än sin ainkelte diile	31
4. Nordfraschlönj än e stormflödje	33
„Di blånke Hans“, Katharine Ingwersen	37
5. Nordfraschlönj än sin brüke än schake	41
„Schuulwentid“, Herrlich Jannsen	46
6. Nordfraschlönj än e fertiinjt	51
„Jü grut amruding“, Nis Albrecht Johannsen	55
7. Nordfraschlönj twasche tjüschrän dånscr	59
„Kiningsdacht“, Fedder Feddersen	62
„Di frasche as en frien moon“, Friedrich A. Feddersen	63
8. Nordfraschlönj än et ütwanern	67
„Biikebrånen önj Kanada“, August Gonnsen	70
9. Nordfraschlönj än e båasegååste	75
„Bait wååder“, Ingwer E. Nommensen	77
10. Nordfraschlönj än et frasch	79
„Di ååpelboom“, Ingwer E. Nommensen	84
Literatuur	89
Bilefertiiknis	91

Dåt nordfräsch woopen än sin ainkele diile

① E toochte foon e „fräsch frihäid“ as aw e rucht sid önj e form foon en huulwen riksoodler, wat ham aw e kaiser betjucht, ma apgram wörden.

② Aw e leeft sid as boowen en göljen kröön tu schüns, wat aw e lung ferbining foon da frasche än et dānsch kiningshüs haanewiset.

③ Deeruner aw e leeft sid schucht huum en braiput, weer en schiis ütkiiket. Hüdānji e braiput önjt frasch woopen köm, deertu jeeft et en latj ferteeling, wat aw Christian Peter Hansen (1803–1879) foon Sal tubääg gungt.

Da frasche än da dānsche tuuchen iinjsen iinjenouder önj e krich. Da dānsche griipen da frasche sü ünfermousem önj, dāt ja ütnaie muursten. As da frasche wüste dāt sächen, wörden's måål, nümen da braipute ful foon hiitj brai än jare schiise än gāngen aw e fiinjd dil. Dāt wus for da kjarls sü schandlik, dāt's wider mödji tubääg awt fälj gāngen än da dānsche üt et lönj ferdriifen.

Eentlik wus e braiput önjt woopen as tiiken foon iinihäid toocht än dāt ältumååle as brouderne tuhuupestönje än üt än än diseelwie krooge ääse.

④ Di wooldsprööke „Liiwer düüdj as sloow“ stāmt eentlik üt en weestfräsch ouerlääwering än betjucht ham awt winen foon da frasche ouer Groow Wilhelm IV. (am 1318–1345) foon Hollönj önjt iir 1345. Jütid wjarn da uurde nuch „Liiwer düüdj as ai fri“. Eefter Nordfräschlönj as dideere sprööke wälj önjt 19. iirhunert kiimen än dan uk as sprööke iinj et dānsch kiningrik brükd wörden.